

Görünmeyen Görünür Hale Getirilebilir mi?

Selma KARABEY

COVID-19 Pandemisinin ilk zamanlarında “pandeminin zengin-yoksul ayrımı yapmadan herkesi etkilemekte olduğu, insanları bir anlamda eşitlediği” söylemlerine rastlıyorduk. Gerçekten böyle miydi? Çok geçmeden dünyanın dört bir yanından gelen veriler gerçek durumun hiç de böyle olmadığını görmeye başladık. Sağlık eşitsizliklerine yol açan sosyo-ekonomik durum, çalışma koşulları, yaş, göçmenlik gibi birçok sosyal belirleyicinin insanları COVID-19’a karşı daha savunmasız veya direngen kıldığını anladık. Örneğin uzaktan çalışabilen insanlar daha korunaklı olabilirken, bu şansı olmayan, kol emeğiyle çalışanlar hem işyerlerine gidip gelirken toplu taşıma araçlarında, hem de işlerini yaparken hastalığa yakalanma riski ile iç içe oldular. Öte yandan belki işyerleri açık olsa aç kalmamak için bu riski almaya gönüllü olabilecek çok sayıda kafe, restoran, AVM vb. çalışan işyerleri günlerce, haftalarca kapalı kaldığı için ücretlerini alamadılar. Eğer kayıtlı çalışan durumunda olup, şanslı(!) azınlık arasında iseler, devlet tarafından ödenen kısa çalışma ödeneği ile yetinmek zorunda kaldılar (Bu arada T.C. Devleti-

nin pandemi sürecinde dünyada en az nakit destek yapan yönetimler arasında olduğunu bildiriliyor). Sosyal bilimciler eşitsizliklerin birikimsel olduğunu belirtiyorlar. Örneğin pandemi sürecinde zorla yerinden edilmiş bir kişi olarak evinizden yurdundan uzakta başka bir ülkede yaşamak zorundaysanız, kayıtsızsanız, işsiz veya kayıt dışı işler yaparak karnınızı doyurmak zorunda kalıyorsanız, sağlık güvenceniz yoksa, kalabalık gruplar halinde dar ve sağlıklı mekanlarda yaşamak zorunda iseniz, zaten başka sağlık sorunlarınız veya engellilik oluşturan bir durumunuz da varsa “virüsün ellerini ovuşturacağı” kişiler arasındasınız demektir. Sosyal mesafe, hijyen vb. hak getire! Her gün TV ekranlarından yayınlanan sayısal veriler bu bahsettiğimiz durumları görünür kılmıyor. Her gün kaç adet test yapıldığı, kaç kişinin pozitif çıktığı, kaç kişinin yaşamını yitirdiği, kaç kişinin iyileştiği gibi veriler toplumda hangi grupların hastalıktan daha fazla etkilendiklerine ve bunun nedenlerine ilişkin bilgilerin çok kolayca gözden kaçmasına neden oluyor. Bizler HASUDER Halk Sağlığı ve Sosyal Bilim-

ler Çalışma Grubu olarak kolayca gözden kaçanı görüş alanımıza getirmemize yardımcı olacak bir sempozyum düzenleme kararı aldık. 10-11 Haziran 2021 günlerinde ulusal ve uluslararası akademiden ve sivil toplumdaki uzmanları, aktivistleri çevrimiçi olarak bir araya getirdik. Amacımız “Görünmeyeni görünür kılınmasına” katkı yapmaktır. İki yarım günden oluşan sempozyumda gördük ki bu tema ile defalarca başka sempozyumlar düzenlemeye ihtiyacımız var. Çünkü pandemiden psiko-sosyal, ekonomik, bedensel olarak ortalamadan daha fazla etkilenen çok sayıda grup var. Onların özgün durumlarının tartışılması da gerekli. Yani bu sempozyumların devamını getirmenin mesleki ve vicdani sorumluluğumuz olduğunu düşünüyoruz. Öte yandan sadece sorunları tartışmanın yetmeyeceğinin farkındayız. O nedenle yerel ve küresel düzeyde yürütülen ve yürütülmesi gereken çabaları da

konuşmanın önemine ve gereğine inanıyoruz. Bu sempozyumda da bunu yapmaya gayret ettik. Hem ulusal/uluslararası sivil toplum, hem de sosyal politika alanlarındaki çabalara ve ihtiyaçlara da yer verdik. İstedik ki sempozyumun temasına uygun olarak görünmeyeni görünür hale getirmek için fotoğraf sanatından da yararlanalım. Duyurular yaptık, bize iletilen fotoğrafları bir jüri değerlendirdi, bu fotoğrafları da konuşma aralarında izleyicilerimiz ile buluşturduk. Yine istedik ki bu sempozyumda konuşulanlar uçmasın, kalıcı olsun. Birileri açıp okusun, ilham alsın harekete geçsin. Bu motivasyonla sempozyumda konuşulanları yazılı bir kaynak haline getirmeye çalışıyoruz. Yakında bunu sizlerle buluşturmayı ümit ediyoruz. Gelecek “Görünmeyeni görünür kılmak” sempozyumlarında bir arada olmak dileğiyle.

Görünmeyeni Görünür Kılmak

SEMPOZYUM

Sosyal Belirleyiciler ve COVID-19 Pandemisi

Halk Sağlığı ve Sosyal Bilimler Çalışma Grubu
Göçmen Sağlığı Çalışma Grubu

11 Haziran 2021 | 15.00 - 19.00

COVID-19 PANDEMİSİ SAĞLIK EŞİTSİZLİKLERİNİ NASIL ETKİLEDİ? İNGİLTERE'DEKİ DURUM

DR. MÜGE ÇEVİK
15.15 - 16.15 | Moderatör: Bülent Kılıç

GÖÇMENLER VE COVID-19

RESHED ABOHALAKA
16.30 - 17.30 | Moderatör: Hülya Şirin

KÜRESEL ÇABALAR: LANCET COVID-19 KOMİSYONU ÇALIŞMALARI

DOÇ. DR. ÖZGE KARADAĞ ÇAMAN
17.45 - 18.45 | Moderatör: Gülcan Demir Özdenk

12 Haziran 2021 | 15.00 - 19.00

DERİN YOKSULLUK AĞI ÇALIŞMALARI

HACER FOGGO
15.15 - 16.15 | Moderatör: Selma Karabey

PANDEMİDE SOSYAL POLİTİKALAR DÜNYA ÖRNEKLERİ

DR. ÖĞR. ÜYESİ FAHİMEH HOSSEİNNEZHAD HENDVARI
16.30 - 17.30 | Moderatör: Yağmur Köksal Yasin

PANDEMİDE SOSYAL POLİTİKALAR TÜRKİYE'DE DURUM

DR. ÖĞR. ÜYESİ CEMRE ERCİYES
17.45 - 18.45 | Moderatör: Ahmet Can Bilgin